

УВОД

У овом раду обрађена је база података узгоја воћа. Рад је сачињен под окружењем *MS Access 2010*. Ово окружење је одабрано јер у себи садржи алатке за израду саме базе података (енглески: *database*) као и за израду корисничког окружења. *MS Access* је широко распрострањен и доступан великом броју корисника, а сви подаци су смјештени у једном спису (енглески: *file*), а не као код других окружења гдје је смјештање извршено у више списка.

Наравно, не треба заборавити ограничења количине података код *MS Access*-а. Како за сам опис воћњака и радова у њему није потребна огромна количина података то је се *MS Access* показао као прикладано окружење. Уколико временом база података надрасте могућности *MS Access*-а могуће је извршити њено пресликавање у *MS SQL SERVER*.

У раду сам за енглеске ријечи користио слободан превод ријечима из изворног српског језика, а да не би било забуне енглеске ријечи сам наводио у заградама.

Зашто је одабран узгој воћа? Познато је да Република Српска обилује мноштвом пољопривредног земљишта које је могуће искористити за подизање воћњака. Многа имања остају запуштена због масовног пресељавања становништва у градове. Када би један дио неискориштених пољопривредних површина био претворен у воћњаке дошло би до samozapoшљавања великог броја људи. Волио бих да овај мој рад буде мали допринос развоја воћарства у Српској. Ја посједујем мали воћњак на коме провјеравам искуства и знања стручњака и воћара.

У називу рада поменут је информациони систем узгоја воћа. Ово помињање је извршено управо због сложености самог узгоја воћа који није могуће представити само једном базом података. Дакле, у овом раду је обрађена само једна од база података у ИС узгоја воћа, а дио назива рада „у ИС узгоја воћа“ упућује да је ова база података само дио овог информационог система. Израда цијелог ИС узгоја воћа превазилази оквире овог рада и није обрађена овим радом. У овом раду само ће бити споменуте могуће базе података које би биле саставни дио ИС узгоја воћа.

Главно питање у раду

Да ли је могуће неке од основних радњи узгоја воћа пресликати у релациону базу података кроз радно окружење *MS Access 2010*? Ово је основно питање на које овај рад даје одговоре. На који начин је пресликавање воћарских послова у *Top-desk* релациону базу података могуће?

Циљ и предмет рада

Предмет рада је израда *Top-desk* релационе базе података која обухвата основне воћарске дјелатности. За радно окружење израде ове релационе базе података одабран је *MS Access 2010*.

Циљ истраживања у овом раду је израдити употребљиву *Top-desk* релациону базу података у којој су обухваћене основне радње узгоја воћа: заснивање воћњака, одржавање воћњака, берба и продаја воћа.

Основна тврдња доказана у раду

Основна тврдња претпостављена у овоме раду, а касније и доказана, је: „могуће је неке основне радње узгоја воћа (заснивање воћњака, одржавање воћњака, берба и продаја воћа) пресликати у употребљиву *Top-desk* релациону базу података израђену под окружењем *MS Access 2010*.

Поступци примјењени у раду

Први кораци у истраживању су представљали проучавање обимних садржаја стручних књига из области воћарства. Водећа замисао у поступку проучавања узгоја воћака је пронаћи заједничка обиљежја за мноштво воћних врста и подврста које је могуће узгајати на простору Републике Српске. Посједујем мали воћњак у коме су засађене многе воћне врсте и подврсте. Прије писања овога рада са задовољством сам прочитао и проучио књиге наведене у поглављу „*Кориштени извори*“. Редовно посјећујем страницу за дописивање у пољопривреди: <http://poljoinfo.com/forum.php>. Пратим и дешавања на званичној страници Пољопривредних саветодавних и стручних служби Србије: <http://psss.rs>. Сво моје претходно наведено искуство и наведене склоности су знатно олакшале поступак издвајања заједничких обиљежја воћних врста.

Следећи поступак обухватао је израду зависности међу заједничким обиљежјима и њиховом пресликавању у табеле. У овом поступку је вршено пресликавање из ставрног узгоја воћа у законитости релационе базе података. Овај поступак је у себи садржавао низ мањих радњи. Овај поступак је захтјевао много пажње и темељитости. Неопходно је било задовољити следећа правила у изради базе података:

- Одстрањивање низова које се понављају,
- Одстрањивање сувишних података,
- Одстрањивање стубаца које не зависе од главног кључа,
- Не чувати израчунате податке у табелама,
- Издвајање вишеструких зависности.

Наредни поступак је обухватао провјеру ваљаности у претходном поступку израде међузависности. Проучене су све табеле и њихове међузависности сходно нормалним формама. Неке табеле су подјељене на двије, а додате су и неке нове табеле. На крају овог корака ударени су темељи базе података.

После израде табела и њихових међузависности преликаних кроз стране кључеве приступио сам поступку попуњавања једног дијела базе подацима.

Након попуњавања базе одређеним подацима извршен је поступак израде образаца за унос података у табеле.

После израде образаца за попуњавање табела извршена је израда упита као и образаца за унос података који покрећу ове упите.

У следећем кораку извршен је поступак израде извјештаја.

На крају је урађен поступак израде главне управљачке плоче (енглески: *Main Switchboard*) и осталих управљачких плоча које садрже пречице за унос података у табеле, покретање упита и извјештаја. Постављена је и могућност отварања главне управљачке плоче при покретању базе података.

РАЗМАТРАЊА РАДНОГ ЗАДАТКА

На први поглед израда базе података за узгој воћа изгледа једноставна. Многи би помислили да је довољно четири или пет табела и задатак је ријешен. Међутим, дубља разрада је показала да случај није тако једноставан.

Потребно је обухватити неколико цјелина узгоја воћа од којих се свака цјелина пресликава на по неколико табела, а свака табела треба да садржи по неколико поља. Уз све то требало је одредити мноштво међузависности. Неопходно је стварно окружење узгоја воћа прсликати у базу података.

Потребно је задовољити следећа правила у изради базе података:

- Одстрањивање низова које се понављају
- Одстрањивање сувишних података
- Одстрањивање стубаца које не зависе од главног кључа
- Не чувати израчунате податке у табелама
- Издвајање вишеструких зависности

ТАБЕЛЕ

Базу података сачињавају следеће табеле:

- Берба
- Болести и штеточине
- Временске неприлике
- Врсте
- Врсте подлоге
- Заснивање воћњака
- Заштита
- Заштитна средства
- Земљиште
- Јединице мјере
- Катастарске општине
- Мјесеци
- Називи воћњака